

ש ר ר ט ו ק ר ל מס. 160

מיטיבת ועדת הסירותים הציבוריים, שהתקיימה ביום ה';
כ"א טבת תשל"ו, (25.12.75), בסעה 12.00, בתל-אביב

חברי הועדה:

- ח. גרוסמן - יו"ר
- י. בארי
- מ. גז
- ל. דיציאן
- ה. זיידל
- מ. יזיד
- ח. שמעוני
- ש. שינמן

נ כ ח ד:

- א. וולף - משרד הבריאות
- מר כפלואי - משרד העבודה
- מר לינדר - ביטוח לאומי
- א. לאור - משרד האוצר

מוזמנים:

ס. כרם

מזכירת הועדה:

ש. קוטלר

רשמה:

חוק ביטוח בריאות חובה תשכ"ג-1975.

סדר היום:

-611-

(נגזר) ביום 5.1.76

היו"ר ח. גרוסמן:

אני פותחת את הישיבה.
חברי ועדת השירותים מהמפלגות
הדתיות אמורים היו להגיש הצעה מקבילה לענין הכשרות בבתי המלון.
פרק י' א סעיף 102. אני עומדת על הסעיף כלטונו בנוסח הכחול, אלא אם
יגישו הצעה שתסכנע.

מ. ידיד:

אם הם לא יגישו, אני אגיש.
בסעיף 102 רוצים למזג ולוטר שכל
בית-חולים שהוא במדינת ישראל, האוכל בו יהיה כשר לכולם. יש בית
חולים שחל עליו סעיף (ב'). אנחנו אומרים שכל בית חולים שהוא של המדינה
או של קופת חולים, שם חייב להיות אוכל כשר, פרט למקומות שם בית
החולים נמצא או מטרת אוכלוסייה לא יהודית ברובה, שם יכול להיות אוכל
לא כשר.

היו"ר ח. גרוסמן:

בסעיף (א) כתוב שבית חולים שהוא
בסלישת הממשלה או רשות מקומית ורוב
התושבים... "הרוב מיוחס לענין של רשות מקומית.

מ. ידיד:

סעיף (ב) בא למעט מה שכתוב בסעיף
(א). זה לא מסיון.

היו"ר ח. גרוסמן:

חברי הועדה מהסיעות הדתיות אמרו
סגם בבתי החולים של המסיון צריך
להיות אוכל כשר.

מ. ידיד:

לא כך. סעיף (ב) מבטל את סעיף (א).

ל. דיציאן:

בסעיף 105 אני מציע לכתוב "מעסיק"
במקום "מעביד".

א. וולף:

זה מינוח כללי. בוועדת העבודה היו
הסתייגויות לרוב בענין זה. התשובה
היתה לטובת יותר מאשר מספשית. מדברים על עובד, ולכן מדברים על
מעביד, ולא על מועסק ומעסיק. כדאי אולי להעביר את הבעיה לנסח החוקים
שהוא הסמכות הפילולוגית. אני מתנגד לשינוי כי חייב להיות מינוח
אחיד בכל החוקים. הנוסח הזה קיים גם בחוקים אחרים. לא מוכר לי חוק
בו מדובר על "מעסיק". צריכה להיות החלטה עקרונית.

ל. דיציאן:

אני רוסם הסתייגות. לאחרונה טובה
הדבר בחוקי עבודה.

מ. ידיד:

אני מבקש שהיועצים המספטיים
יבדקו אם יש נוסח חדש.

א. וולף:

אשר לסעיף 106 - בחוק אנחנו נותנים
סמכויות למועצה והוראות שונות. בסעיף
זה אנחנו רוצים להבטיח סמכויות שר הבריאות - במקום שהן מופיעות -
וכן סמכויות המנהל הכללי של המטרד - שיש להם סמכויות קודם כל בענין
פיקוח על מוסדות רפואיים, רישוי של מוסדות רפואיים מבחינה רפואית,
רישוי רופאים ובעלי מקצועות אחרים וכל מה שכלול בפקודת בריאות העם,
לפרות שהחוק הנוכחי הוא מאוחר יותר, לא יהיה בו כדי לבטל את סמכויות
השר והמנהל הכללי או מי שהעבירו א ליהם את הסמכות הזאת בפקודת בריאות
העם. כעת יושבת ועדה ודנה בחידוש פקודת בריאות העם ולא בניגוד לפה
שיש בניסוח בריאות, אלא בתיאום ובתחומים אלה של רישום.

ה. זיידל:

מה במקרה של סתירה בין חוק זה ובין חוקים אחרים הקשורים לבריאות העמלן לשם מה נחוץ הסעיף הזה? במה יכול החוק הזה לפגוע בסמכות סר הבריאות?

הי"ר ח. גרוסמן:

א. וולף:

מדובר על פיקוח על מוסדות רפואיים, רופאים, בעלי מקצועות אחרים. עברנו על פקודת בריאות העם כדי לראות אם בחוק הבריאות, בהצעת החוק, אין סתירה או אפשרות של סתירה בין ההוראות של החוק ובין הוראות הפקודה. לא מצענו סתירה. הסעיף בה לשם יתר בהירות. יש כאן סמכויות. למשל, תכנון כוח אדם רפואי. הן יכולות להיות במגזר מסויים בניגוד. מיגדר הפיקוח נמצא בפקודת בריאות העם, וזה פיקוח באמצעות רישוי המוסדות. אין ולא היתה שום כוונה לתת למועצה את הפיקוח באמצעות הרישוי. זו המטענות של סעיף 106 ולכן הצורך בו.

ל. דיציאן:

על פי סעיף 85 אין לי ספק שיכול להיות מצב שיהיו שבעות שיש סמכויות מנגודות. לכן סעיף זה חשוב כדי שלא יתפרט אחר כך באיזושהי צורה, לפי הכלל של החוק המאוחר יותר, סמכטלים את סמכויות הרישוי למשל. אפשר לפרט שהמועצה תיקח לעצמה סמכויות שניתנות לסר הבריאות והמנהל הכללי.

א. וולף:

במקרה של סתירה בחוק, החוק המאוחר קובע.

פ. סינטן:

לפי סעיף זה, הפירוש לא רק דברים שכבר ישנם, אלא השר יכול לחוקק כל מה שהוא רוצה, אפילו בניגוד למה שכתוב זה. יש לו סמכות לחוקק כלמה שהוא רוצה.

הי"ר ח. גרוסמן:

לצורך חיקוק יש בית מחוקקים. הכנסת מחוקקת.

י. בארי:

דומני שאנחנו מיחסים יותר מידי מסקל ובעיתיות לסעיף זה. הסעיף הוא בבחינת "תה ותהילים לא מזיקים". למעשה בחוק הזה אין שום גריעה מסמכות, אלא אולי מישהו יכול להעלות בבית מספט שענה כזאת, ולכן נאמר במפורט שכל סמכויות הפיקוח של השר שמורות לו, וכרור שעל פי החיקוקים הקיימים ולא על פי אלה שיוחקו בעתיד. יש להסאיר את הסעיף.

פ. ידיד:

האם זה דרוש? האם נעשה בירור אם אין בכך דברים סותרים?

א. וולף:

נעטתה בדיקה, בעיקר בפקודת בריאות העם. זו פקודה רחבה, בחלקים שלה מיושנת ועכסיו יוסבת ועדה ודנה בחידושה ורענונה. נשטתה בדיקה ואין סתירה. יש אפשרות שמישהו יבוא ויאמר שגם פיקוח בתחום סמכויות המועצה ולא בסמכות השר. כיוון שהחוק הזה מאוחר יותר, בא הסעיף הזה כדי להסיר כל ספק שהפיקוח כפי שהוא נתון בידי השר או המנהל הכללי, נשאר בעינו.

הי"ר ח. גרוסמן:

אני מכינה שהרוב חושב שהסעיף נחוץ.

ה. זיידל:

אני נרסם להצעה למחוק זאת.

פ. סינטן:

גם אני מצטרף.

ה. זיידל:

האם סעיף כזה התקבל בהרבה חוקים?

א. וולף:

בהרבה מאד.

ה. זיידל:

בחוקי הביטוח הלאומי?

מר לינדר:

כן.

א. וולף:

בסעיף 107 יש לנו הצעות. אני מציע סעיף שיחליף את סעיף 107. במקום סעיפים א', ב', ג', ד', יהיה סינוני סכומים לאור ההתפתחות שחלה מאז. סעיף א' ימי שהפר חובה או איסור הכושרים עליו על פי חוק זה או התקנות לפיו, למעט חובת תשלום דמי ביטוח, דינו קנס 10 אלפים לירות. בסל כל אדם שלגביו נעברה העבירה; (ב) מי שמסר הצהרה כוזבת... שבת פאסר או 5000 לירות; (ג) מי שלא הצטרף לקופת חולים בהתאם להוראות חוק זה, דינו קנס 1000 לירות".

ל. דיציאן:

אני לא בטוח שאם לא מצטרפים גם לא מקבלים שירותים. יקבל שירות מהמדינה. לפי החוק כל אחד מבוטח באופן אוטומטי. הוא יכול להצטרף לכל קופת חולים שהוא רוצה. אין זה אומר שאם הוא לא מצטרף, שהוא לא צריך לקבל שירות.

ב. בארי:

צריך לסלם עבור זה.

א. וולף:

סעיף ד' אומר: "נעברה העבירה על ידי חבר בני אדם, ניתן להאשים נעבירה גם כל אדם שנשעת ביצוע העבירה היה מנהל פעיל, עובד אחראי או אדם אחר שביצע בפועל את העבודה". זה בא לענות לענין הערות שהוטמעו בוועדה. ב-א' ו-ב' נאמר אותו דבר בסינוני הסכומים. בסעיף ד' נאמר שאם נעברה עבירה על ידי קופת חולים, חבר בני אדם, בניח שלא נתנה שירותים במקום מסויים או לאדם מסויים, זו הפרת חובה על פי החוק, ואז הקנס הוא 100 לירות או 500 לירות, אין לזה שום מטמעות. זה לא מדבר על תשלום דמי ביטוח. יכולות להיות חובות שונות, החל מקופת חולים שלא נתנה שירות, ועד הפרת סודיות רפואית וכן הלאה; הקנס של 10 אלפים לירות הוא גג. אם מדובר בחבר בני אדם, אין לזה מטמעות, אם נשיל קנס של 100 לירות. מי שהו לא נותן שירות ביסוד המעלה, צאמר, יש בכך מסום הפרת חובה. אם יש שם חמישה מבוטחים, ניתן יהיה לקנות אותו או ב-10 לירות או ב-500 לירות לכל אדם שלא קיבל את השירות, ועל כך יחליט בית-המשפט.

כאשר להצהרה כוזבת, מבקשים להעלות את הקנס מ-3 אלפים ל-5 אלפים לירות.

ל. דיציאן: אני מציע 10 אלפים לירות.

א. וולף:

כאן נוטל גם עונש של שנת מאסר. סעיף ג' בא כדי להשיל קנס כשפי בעל מטמעות על מי שלא מצטרף למרות חובתו. אנחנו מיחדים זאת, כי אחרת יצטרכו לסלם 10 אלפים לירות. כאשר מדובר בחבר בני אדם שעברו עבירה, לא תמיד יש צורך להאשים את קופת חולים, אלא לפעמים רוצים להאשים אדם מסויים. לכן בא הסעיף שמדבר על כל אדם אשר בטעת ביצוע העבירה היה מנהל פעיל של חבר בני אדם או שהיה בפועל מבצע את העבירה. זה לא קסיגוריה מיוחדת של עונש אלא הגדרה. אם יש חובה או איסור שמבוטח הפר, יש גג עד 10 אלפים לירות, לפי שיקול דעת בית המשפט.

ה. זיידל:

סעיף 107 ב' אינו מספק. מבוטח העלים עובדה של מחלה. לא כתוב אם עשה זאת במזיד או לא, והוא יצטרך לתת את הדין של שנת מאסר או קנס של 10 אלפים לירות. זה סעיף כללי מידי. אני מציע שירות יתר של הסעיף.

ה. זיידל:

מבחין בין קופת חולים, דבר שלפעמים גורם נזק, ואדם שעסה משהו כסוגג.

י. בארי:

רציתי לסבך את מר וולף והיועצים
המטפטיים שהכינו את הסעיף הזה. לדעתי
הוא מנוסח היטב ומכסה את כל השטחים והלקונות שסליהן הערנו. נראה לי
שצריך להוסיף את המלה "ביודעין" בסעיף ב'. הצהרה כוזבת יכולה להיות שלא
ביודעין אלא בתום לב. מעסיקה אותה הגדרה אחת, וזה של "עובד אחאי".
האם לא פותחים כאן פתח לויכוח מי הוא עובד אחאי ומי לא?

פ. שינמן:

בסעיף א' כאשר מדובר על קנס עד 500
לירות, אם מדובר גם ביחיד, וכי הקנס
יכול להגיע ל-10 אלפים לירות, זה מוגזם מאוד. צריך להגדיר למי הכוונה.
אוקו דבר בסעיף ב', מי יקבע שיש לכך חסיבות? זה זקוק להגדרה.

מ. ידיד:

אני מקבל את הסעיפים כפי שהוצאו ב
בתיקונים קלים. אם מקבלים את ההצעה
להוסיף "ביודעין" בסעיף ב', אינני רואה טעם במאסר של שנה. בתי המטפס
הם רחמנים. לכן הייתי מציע שהקנס יהיה 10 אלפים לירות ולא 5000 לירות.
אני מוטרד מסעיף ג', מי שלא מצטרף לקופת חולים. אני מאמין שעל איש כזה
צריך להשיל עונש. אבל אני חושש מאוד שסעיף זה עלול לשגוע דווקא באותם
הסכמים שלמעשה היום נתמכים על ידי משרד הסעד והם משלמים עבורם את דמי
הביטוי. ידוע שקרו בעבר מקרים, שמתוך עומס עבודה או פסיבות אחרות,
הדבר לא יצא לשועל הרבה פעמים. זה יכול להיות פגע לא רצוי. אם אדם נתון
בידי מוסד, לא הייתי רוצה להכניס אותם לכאן.

היור' ח. גרוסמן:

אם אדם נמצא במוסד והמוסד צריך לבטח
אותו, תעניש את מי שצריך היה לבטח

אותו ולא עסה זאת.

ל. דיציאן:

בסעיף ראשון אומר החוק שכל אדם תוטב
ישראל מבוטח ביטוח בריאות על פי החוק,
מלידתו ועד מותו. כאן יש קביעה אבסולוטית. המדינה אינה יכולה לוטר על
מישהו שהוא אינו מבוטח. מסלם או לא מסלם, מצטרף או לא מצטרף לקופת חולים,
הוא מבוטח. הוא חייב להצטרף לקופת חולים, כדי לקבל באמצעותה את השירותים.
אם הוא לא עושה זאת, מוטל עליו קנס של אלף לירות. אבל זה עדיין לא מבטל
את הסעיף הראשון. מתעוררת שאלה שעורר חבר הכנסת ידיד. נאמר שמישהו
אינו שפוי בדעתו. לפי סעיף 1 הוא מבוטח. אבל מי הוא בר-העונסין על כך
שלא צירף אותו לקופת חולים?

אני מצטרף לבקשה להוסיף את המלה "ביודעין"
לסעיף ב'. ההגדרה "עובד אחאי" אינה מתקבלת. אם זה עובד שהיה מוטל עליו
לבצע את הפעולה, הוא לא צריך להיות עובד אחאי. מדובר בכל עובד שמוטלת
עליו החובה. העובד יכול להיות אחאי, אבל לא מוטלת עליו החובה.
אני מצטרף לכך שבסעיף ב' נגדיל את הקנס ל-10 אלפים לירות.

מר לינדר:

בענין ההצטרפות יש משהו דומה בחוק
לביטוח לאומי. שאם אדם היה מנוע מלעשות
זאת, אם הוא אסיר או חולה, נמצא בבית חולים, חובה על אותו מוסד או מנהל
לעשות את הפעולה למענו. זה איננו מה. אינני יודע אם אפשר עוד להוסיף
זאת לסעיף 35. האלטרנטיבה השניה אשר חבר הכנסת דיציאן הציעה, יתכן
שצריך לקבוע סאדם יכתובה מסויימת, כל עוד לא הצטרף לקופת חולים, נבחסב
לצורך שירותי בריאות לסנה ראסונה או חצי שנה ראסונה סניתן לעבור מקושה
לקושה כחבר אחת הקופות. בענין העונסין, אולי צריך לרכך ולומר: "מי
שלא הצטרף לקופת חולים יהיה עונשו עד 1000 לירות".

תמיד זה "עד".

י. בארי:

היו"ר ח. גרוסמן:

האם צריך כאיזשהו מקום להגדיר
"כל מבוטח או מי שחייב היה לבטח
אותו", האם זה צריך להיות פה או אפשר לחזור לסעיף 55?

א. וולף:

אני בעד תוספת "ביודעין".
לענין עובד אחראי, אנחנו אומרים
"חבר בני אדם", ניתן להאשים מישהו פעיל, אחראי או אדם שביצע את העבירה
בפועל. אני מסכים שההגדרה של "עובד אחראי" אינה מספיק חזקה. אבל צריך
להיות דרג ביניים שגם אותו ניתן להאשים, בין המנהל הפעיל לבין האדם
שביצע את העבירה. למשל, מנהל מחוז של קופה. פוצים להשאיר אותו במסגרת
האנשים שניתן להאשים אותם.

י. בארי:

אני חושב שעקרונית זה מוסכם.

א. וולף:

אם הקו הזה מקובל על הועדה, נמצא
"ניסוח יותר מוסלם ל"עובד אחראי".
איזה חובה יכול המבוטח להפיר כלפי החוק? אי-הצטרפות לקופה, מסירת הצהרה
כוזבת, העלמת עובדות ביודעין, אי-תשלום דמי ביטוח לא בכלל כאן. לרוב
חל סעיף זה על חבר בני אדם ולא על המבוטח הפרט. אבל אפילו היה המבוטח
בכלל, הקנס של 10 אלפים לירות הוא גג.

ה. זיידל:

אני בעד ה שאת הקנס על 5000 לירות.
אם זה יהיה סיך למוסד, המוסד ישלם
ולא הפרט. אם מדובר בפרט, קנס של 5000 לירות הוא מספיק.

היו"ר ח. גרוסמן:

אני מציעה להשאיר 5000 לירות וטנת
מאסר.

ל. דיציאן:

למה אינך כותב גם מפייסקה א' אפשרות
של מאסר?

א. וולף:

כאשר עשינו זאת עברנו על רשימת
העבירות וההתרסות שלנו היתה שאף אחת
מסוג שמצדיק מאסר. אני מוכן לנסות
לשחזר זאת לעצמי. אני מוכן שנערוך רשימה של כל החובות והאיסורים שבחוק.

היו"ר ח. גרוסמן:

יש הבדל בין א' וב-ב'. אמנם הפגיעה
ב-א' יכולה להיות יותר רחבה. אבל
ב-ב' יש הצהרה כוזבת ביודעין. זה גובל בפלילים. לכן יש פה מאסר וטם
אין.

פ. סינמן:

אני מציע להגביל לחצי שנה בטעיף ב'.

ל. דיציאן:

קופת חולים חייבת להגיש את תקציבה
לאיסור השר ואסור על להוציא כספים
מצפצף ולא מגיש תקציב ואינו שומר
עליו. אפילו 10 אלפים לירות קנס לא ירתיעו אותו. מדוע לה יהיה קבוע,
שבתנאים מסטימיים, אם הוא לא סמלא את החובה הסטוטורית הזאת, הוא יכול
למצוא את עצמו בבית הסוהר?

א. וולף:

אם במסגרת זאת אותו מנהל עשה פעולה
כוזבת, יש מאסר.

בענין מי שחייב לבטח, בחוק עצמו

החובה היא אצל התושב. יש חובה על אפוטרופוס של אדם שאינו מסוגל לבצע
דברים, לבצע גם זאת. זה לא צריך להיות בחוק זה. נתמכי סעד חייבים
ללכת לה ירסם. ענין התשלום הוא בעיה שונה.

היור' ח. גרוסמן:

מה יקרה אם בסעיף 35 נגדיר שהמבוטח, אזרח, התושב או מי שאחראי עליו?

א; וולף:

זה מושג שלא קיים. על אפוטרופוס חלות חובות.

ל. דיציאן:

אני יכול לתאר לי מקרה שאדם לא נתמך סעד ולא עומד תחת אפוטרופוס. איש זקן שמתפקד פחות או יותר, אבל לא לגמרי. הוא אינו נרשם כאחת מקופות החולים.

א. וולף:

יובא לבית המשפט ויטלם לירה. בקרב העצמאיים בעשית פעולת הסברה נמרצת. שם יש פחות חשש.

ל. דיציאן:

אני מדבר על סוג מסויים של אנשים, שאיננו מפקד עד כדי כך.

פ. ידיד:

אולי נוכל לשאלה הכללית למצוא תשובה בסעיף 110(7). אולי כאן נוכל לתקן את הסעיף על מנת להבטיח אותו אדם נתמך סעד.

א. וולף:

זו אפשרות קיימת. בישובי המיעושים מנצלים אותה כבר. האמת היא שמסיכחה או אי-ידיעה יהיו מקרים שפורים ביותר שלא יגיעו לביטוח. הנעיה היא של אנשים זקנים שאינם ערים לנושא, אינם יודעים וכן הלאה. אם זה נובע מאי-רצון, יש עונש. המקרים האלה של סיכחה ואי-ידיעה יכולים להיות מאד טוליים.

פ. ידיד:

היום יש לא מעטים שנשלחים לטרפאה העירונית ולא דרך קופת חולים. מה יהיה על אלה?

א. וולף:

אני מקבל את הצעת חבר הכנסת ידיד. בסעיף 110(2) להוסיף את מי שאחראי לביטוח האנשים - אמנם זו הגדרה רחבה מאד.

פ. ידיד:

אולי אפשר להסדיר זאת בתקנות.

א. וולף:

אני לא רוצה לשלול ממקרי סעד את החובה האזרחית הזאת. מדוע לא יילכו לבטח את עצמם? אם אינם מסוגלים, זו בעיה אחרת.

פ. סינמן:

בקשר לסעיף ג', מדובר על "תוך שנה אחת מהחלת החוק".

א. וולף:

בסעיף 110(ב) נאמר שנעשו הסדרים שעם תחילת החוק, כולם יהיו מבוטחים. זו שנת מעבר. בשנה זו כולם יצטרכו לבטח את עצמם.